

ҮЗДІК ДИПЛОМ

ЖБ 0106763

Осы диплом Аралбаев
Должанн Ханисбекқызына берілді.
Ол 2003 жылы Жезқазғанда тұрғын-
таралық университетіне түсіп,
2007 жылы Жезқазғанда ұлтандық
университетіне қазақ тілі
мен әдебиеті мамандығы
бойынша толық курсың бітіріп шықты.

Мемлекеттік аттестаттау комиссиясының
2007 жылы 6 маусымдағы шешімі
бойынша оған қазақ тілі мен
әдебиеті мамандығы

деген білігінің берілді.

Мемлекеттік аттестаттау
комиссиясының қарауымен

М.О. Ретор Б. Са
Қарама Қып

Жезқазғанда қаласы
2007 жылы 6 30 маусым
Тіркеу № 199

ДИПЛОМ С ОТЛИЧИЕМ

ЖБ 0106763

Настоящий диплом выдан Аралбаевой
Должанн Ханисбекқызы
в том, что она в 2003 году поступила в
Жезқазғандық ұлтандық
университет
и в 2007 году окончила полный курс
Жезқазғандық ұлтандық
университетіне
по специальности қазақ тілі мен
әдебиеті

и литература.

Решением Государственной аттестационной
комиссии от 6 июня 2007 года
ей (ей) присвоена квалификация
учитель қазақ тілі мен
әдебиеті

и литература.

Председатель Государственной
аттестационной комиссии

М.П. Ретор Б. Са
Секретарь Қып

Қара Жезқазғанда
қ. 30 маусым 2007. года
Регистрация № 199

Өндірістік тәжірибе жинақтау

1. Педагогикалық тәжірибе жинақтау   өте жақсы

1. Қазақстан тарихы пәні бойынша мемлекеттік емтиханды өте жақсы деген бағаға тапсырды

2. Қазақ тілі және әдістемесі пәні бойынша мемлекеттік емтиханды өте жақсы деген бағаға тапсырды

«А. Байтұрсынұовтың мысал өлеңдерінің көркемдік ерекшелігі» тақырыбында дипломдық жұмыс (жоба) орындап, төмендегі бағаға қорғалды: өте жақсы

Университет ректоры:

С.К. Серікбаев

Факультет деканы:

Д.Д. Ешпанова

Хатшы:

А. Наурызбаева

Қызылорда қаласы, «30» маусым 2007 жыл

Тіркеу № 199

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БІЛІМ
ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ

ҚЫЗЫЛОРДА ГУМАНИТАРЛЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ

№ ж.б. 0106763 дипломына

ҚОСЫМША

**Мамандығы – 030740 «Қазақ тілі және
әдебиеті»**

Қызылорда қаласы, 2007 жыл

**СЫНАҚ-ЕМТИХАН ВЕДОМОСЫНАН
КӨШІРМЕ
(дипломсыз жарамсыз болып есептеледі)**

Азамат (ша) Аралбаева Толқын Қонысбековна

Қызылорда гуманитарлық университетінде 2003 жылдан 2007 жылға дейін оқыған кезінде «Қазақ тілі және әдебиеті» мамандығының төмендегі пәндері бойынша сынақтар және емтиханлар тапсырды:

№	Пән аты	Сағат саны	Емтихан	Сынақ
1	Философия	108	өте жақсы	
2	Экономикалық теория негіздері	64	өте жақсы	
3	Саясаттану	36	өте жақсы	
4	Мәдениеттану	64	өте жақсы	
5	Орыс тілі	162	өте жақсы	
6	Шет (ағылшын) тілі	216	өте жақсы	
7	Дене тәрбиесі	272		есептеледі
8	Әлеуметтану	46	өте жақсы	
9	Құқық негіздері	40		есептеледі
10	Психология (педагогика)	54		есептеледі
11	Математика және информатика	162		есептеледі
12	Экологиялық білім	44		есептеледі
13	Тіршілік әрекетінің негіздері	46		есептеледі
14	Шетел әдебиетінің тарихы	100	өте жақсы	
15	Орыс әдебиетінің тарихы	100	өте жақсы	
16	Түркітануға кіріспе	36		есептеледі
17	Түркі тілдерінің салыстырмалы грамматикасы	36		есептеледі
18	Шығыс әдебиетінің тарихы	54	өте жақсы	
19	Іс қағаздарын жүргізу	36		есептеледі
20	Қазақ тілін оқыту әдістемесі	80	өте жақсы	
21	Қазақ әдебиетін оқыту әдістемесі	80	өте жақсы	
22	Тіл біліміне кіріспе	60	өте жақсы	

23	Жалпы тіл білімі	64		есептеледі
24	Морфология (сөзжасам)	108	өте жақсы	
25	Синтаксис	128	өте жақсы	
26	Қазақ тілінің тарихи грамматикасы	64	өте жақсы	
27	Қазақ диалектологиясы	54		есептеледі
28	Қазақ әдеби тілінің тарихы	64	өте жақсы	
29	Стилистика	54	өте жақсы	
30	Әдебиеттануға кіріспе	60	өте жақсы	
31	Әдебиет теориясы	64	өте жақсы	
32	Қазақ халық ауыз әдебиеті	54	өте жақсы	
33	Хандық дәуір әдебиеті	72		есептеледі
34	XIX ғасырдағы әдебиет	72	өте жақсы	
35	XX ғасыр басындағы қазақ әдебиеті	54	өте жақсы	
36	Қазіргі кезеңдегі қазақ әдебиеті	46	жақсы	
37	Қазіргі қазақ әдебиеті	64	өте жақсы	
38	Қазақ әдеби сыныбының тарихы	36	өте жақсы	
39	Абайтану	36		есептеледі
40	Тіл мәдениеті	36		есептеледі
41	Лексика фразеология	72	өте жақсы	
42	Морфология	72	өте жақсы	

Құрметтік жұмыс:

1. Лексика, фразеология өте жақсы
2. Қазіргі кезеңдегі қазақ әдебиеті жақсы

**Біліктілік санын беру туралы
Қ У Ә Л І К**

Осы куәлік аттестаттау комиссиясының
2019 жылғы 30 желтоқсандағы №2 шешіміне сәйкес

АРАЛБАЕВА ТӨЛКҮН ҚОНЫСБЕКОВНА

Қызылорда облысы білім басқармасының
2019 жылғы 30 желтоқсандағы №81-ік бұйрығымен
қазақ тілі мен әдебиеті пәні бойынша “педагог-
зерттеуші” біліктілік саны берілді.

Аттестаттау комиссиясының
торағасы _____ **М.М.Нелдбекова**

М.О.
Тіркеу нөмірі №468

**УДОСТОВЕРЕНИЕ
о присвоении квалификационной категории**

Настоящее удостоверение выдано

АРАЛБАЕВА ТӨЛКҮН ҚОНЫСБЕКОВНА

в том, что в соответствии с решением аттестационной
комиссии №2 от 30 декабря 2019 года и приказом
управления образования Кызылординской области
№81-ік от 30 декабря 2019 года ей присвоена
квалификационная категория “педагог-исследователь”
по предмету казахский язык и литература.

Председатель аттестационной
комиссии _____ **М.М.Нелдбекова**

М.П.
Регистрационный номер №468

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ
МОНАСТЕРСТВО НАЦИОНАЛЬНОГО
ПРОСВЕЩЕНИЯ РЕСПУБЛИКИ
КАЗАХСТАН

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ
НҰҚА ЦИФРЛЫҚ КOMPETENЦИЯ
ДАМУ ЦЕНТРАЛЫҚ ОРГАНИЗАЦИЯСЫ

Microsoft

BMG

Күнделік

EDU.KZ

СЕРТИФИКАТ

Осы сертификат / Настоящим подтверждается, что

АРАЛБАЕВА ТОЛКЫН КОНЫСБЕКОВНА

прошел (ла) курс повышения квалификации на тему

**ПЕДАГОГТЕРДІҢ ЦИФРЛЫҚ ҚҰЗЫРЛЫҒЫН ДАМУ
РАЗВИТИЕ ЦИФРОВЫХ КОМПЕТЕНЦИЙ ПЕДАГОГОВ**

тақырыбында біліктілікті арттыру курсынан өткенін растайды

«Өрлеу» БАҰО» АҚ Басқарма Төрағасы
Председатель АО «НЦПК «Өрлеу»

А.Мухаметжанова

Сертификат және беру ұйымының педагог кадрларының жеке оқуға тиімділігі енгізуіне қолдау
Бүкіл қабілеттері растау үшін аттестациядан өтуге міндетті

Сертификат не еңбекке қажеттілікке, дүниежүзілік аттестацияға тіркелуіне қолдау бермейді
Квалификацияның көтерілуі педагогтың жұмыс істеуіне және ұйымының дамуына қолдау

Берілген күні:

06.09.2021

Дата выдачи:

№ 063798

«ӨРКЕНИЕТ» Қазақстан Республикасы педагогтарының
біліктілігін арттыру және қайта даярлау әдістемелік орталығы

СЕРТИФИКАТ

Осы сертификат
Настоящие подтверждает, что

Аралбаева Толкын Конысбековна
(тегі, аты, әкесінің аты/ фамилия, имя, отчество)

**Ерекше қолдауды қажет ететін балаларды оқытуда
инклюзивті білім беру ортасының мазмұны**

подтверждается прохождение курсы на тему/ тақырыбында
(20.12-29.12.2021 ж, 80 сағат)
в объема часов/ сағат көлемінде оқу курсынан өткенін растайды

Директор

Абжекенова В.Ж.

Берілген күні: «29» 12 2021 жыл
Дата выдачи: года

Тіркеу нөмірі №03582
Регистрационный номер

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ОҚУ-АҒАРТУ МИНИСТРЛІГІ
«ӨРЛЕУ» БІЛІКТІЛІКТІ АРТТЫРУ ҰЛТТЫҚ ОРТАЛЫҒЫ»
АКЦИОНЕРЛІК ҚОҒАМЫ

МИНИСТЕРСТВО ПРОСВЕЩЕНИЯ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН
АКЦИОНЕРНОЕ ОБЩЕСТВО «НАЦИОНАЛЬНЫЙ ЦЕНТР
ПОВЫШЕНИЯ КВАЛИФИКАЦИИ «ӨРЛЕУ»

СЕРТИФИКАТ

Осымен/ Настоящим подтверждает, что

Аралбаева Толкын Қонысбековна

(Полн. имя, фамилия, отчество) (Фамилия, имя, отчество)

біліктілікті арттыру курсы/ прошел(ла) курс повышения квалификации

«10-11 сыныптарда «Қазақ тілі» және «Қазақ әдебиеті» (Т1) пәні бойынша педагогтердің базалық

(курс тақырыбы) / (тематика курса)

және пәндік қузыреттіліктерін дамыту» (05.06 - 16.06.2023 ж.)

тақырыбы бойынша/ на тему **80** академиялық сағат көлемінде өткендігін растайды / в объеме академических часов

Қол қойған тұлға/ Руководитель организации

м.а. Серикбаев С.К.

(Полн. имя, фамилия, отчество) (Фамилия, имя, отчество)

(Қолы) (Подпись)

Берілген күні /
Дата выдачи **16 маусым 2023** жыл / год

Тіркеу нөмірі /
Регистрационный номер № **0696685**

КАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ОҚУ-АҒАРТУ МИНИСТРЛІГІ
«ӨРЛЕУ» БІЛІКТІЛІКТІ АРТТЫРУ ҰЛТТЫҚ ОРТАЛЫҒЫ»
АКЦИОНЕРЛІК ҚОҒАМЫ

МИНИСТЕРСТВО ПРОСВЕЩЕНИЯ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН
АКЦИОНЕРНОЕ ОБЩЕСТВО «НАЦИОНАЛЬНЫЙ ЦЕНТР
ПОВЫШЕНИЯ КВАЛИФИКАЦИИ «ӨРЛЕУ»

Сертификатқа қосымша / Приложение к сертификату АРАЛБАЕВА ТОЛКЫН КОНЫСБЕКОВНА

Сертификаттың нөмірі / Номер сертификата

Біліктілікті арттыру курстарында оқу кезінде желесі модульдер бойынша тиісті білім мен дағдыларды көрсетті/
за время обучения на курсах повышения квалификации показал(а) соответствующие знания и навыки
по следующим модулям:

№	Бағдарлама модульдерінің атауы / Наименование модулей программы	Сәтін саны / Количество часов	Баға / Оценка
	Білім беру сапасын арттыру аяуалында оқыту, дамыту және тәрбиелеу мазмұны мен әдістерін жетілдіру Вариативтік мазмұн Lesson study	68 4 8	95

Дата шығарылуы / Дата выдачи: 16 - маусым / 2023

и.о. Серихбаев С. К.

Сертификаттың нөмірі / Номер сертификата

Тіркеу нөмірі /
Регистрационный номер №

0696685

«Өрлеу» біліктілікті арттыру ұлттық орталығы» АҚ филиалы
Қызылорда облысы бойынша педагогикалық қызметкерлердің
біліктілігін арттыру институты

ҚҰРМЕТ ГРАМОТАСЫ

Бүгінгі заман талабына сай бәсекеге қабілетті,
зерделі, ой-өрісі кең жастарды тәрбиелеуге,
білім саласын дамытуға қосқан үлесі үшін
Қызылорда қаласындағы №261 С.Лапин атындағы
мектептің қазақ тілі мен әдебиеті пәні мұғалімі

Аралбаева Толкын Конысбековна
МАРАПАТТАЛАДЫ

Институт директоры

Б.Елеусінов

Қызылорда 2019

ҚЫЗЫЛОРДА ОБЛЫСЫ БІЛІМ БАСҚАРМАСЫНЫҢ
«ДАРЫН» ОБЛЫСТЫҚ ҚОСЫМША БІЛІМ БЕРУ ОРТАЛЫҒЫ
«QAZAQ EP0S» ҚОҒАМДЫҚ ҚОРЫ

ДИПЛОМ

«Қобыланды батыр» жырын жатқа айтудан «Qazaq Epos» республикалық ағарту жобасы «Тұлпар мініп, ту алған!» байқауында белсенді қатысқаны үшін

Әділбекқызы Аманжол

Директор

МАРАПАТТАЛАДЫ.

Б. Тұрлыбеков

Қызылорда облысы, 2019 жыл

ҚЫЗЫЛОРДА ОБЛЫСЫ БІЛІМ БАСҚАРМАСЫНЫҢ
«ДАРЫН» ОБЛЫСТЫҚ ҚОСЫМША БІЛІМ БЕРУ ОРТАЛЫҒЫ
«QAZAQ EP0S» ҚОҒАМДЫҚ ҚОРЫ

ДИПЛОМ

«Қобыланды батыр» жырын жатқа айтудан «Qazaq Epos» республикалық ағарту жобасы «Тұлпар мініп, ту алған!» байқауында белсенді қатысқаны үшін

Арабаева Жақын

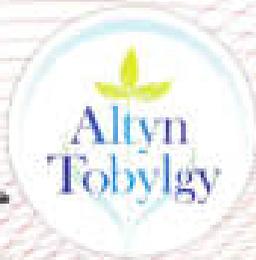
МАРАПАТТАЛАДЫ.

Директор

Б. Тұрлыбеков

Қызылорда облысы, 2019 жыл

РУХАНИ
ЖАҢҒЫРУ

ДИПЛОМ

*Қазақ тілі мен әдебиеті пәні бойынша
өткізілген республикалық "Altyn tobylgy"
зияткерлік олимпиадасында*

II орынға ие болған

Әзімісәуле Аман

Жетекшісі: Қарабаева Жанар

марапатталады

"Altyn tobylgy" ғылым мен білімді қолдау
орталығының директоры:

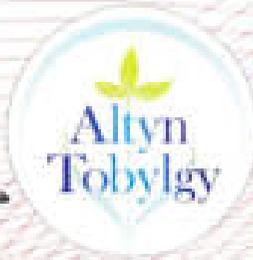
М.Тажобекова

Тіркеу №

02472

Шымкент қаласы, 2019-2020 оқу жылы.

ДИПЛОМ

*Қазақ тілі мен әдебиеті пәні бойынша
откізілген республикалық "Altyn tobylgy"
зияткерлік олимпиадасында*

II орынға ие болған

Құдайдің рухымен

Жармашкі Арайбаева атқанды

марапатталады

"Altyn tobylgy" ғылым мен білімді қолдау
орталығының директоры:

М.Тажибекова

Тіркеу №

02471

Шымкент қаласы, 2019-2020 оқу жылы.

«Altyn tobylgy» ғылым мен білімді қолдау орталығы

Сертификат

Мемлекеттік тілдің қолданылу аясын кеңейту, оқушылардың қазақ тілі мен әдебиетін тереңірек игеруіне ықпал ету, жалпыұлттық жаңғырудан мектеп шәкірттерін шет қалдырмау мақсатында ұйымдастырылған республикалық «Altyn tobylgy» зияткерлік сайысына қатысушы

Бұдайбергелі Ахметова

берілді

«Altyn tobylgy»
ғылым мен білімді қолдау
орталығының директоры:

М.Д.Тажобекова

Шымкент қаласы 2019-2020 оқу жылы

«Altyn tobylgy» ғылым мен білімді қолдау орталығы

Сертификат

Мемлекеттік тілдің қолданылу аясын кеңейту, оқушылардың қазақ тілі мен әдебиетін тереңірек игеруіне ықпал ету, жалпыұлттық жаңғырудан мектеп шәкірттерін шет қалдырмау мақсатында ұйымдастырылған республикалық «Altyn tobylgy» зияткерлік сайысына қатысушы

Әзілбекқызы Аурға

берілді

«Altyn tobylgy»
ғылым мен білімді қолдау
орталығының директоры:

М.Д.Тажибекова

Шымкент қаласы 2019-2020 оқу жылы

ҚАЛАЛЫҚ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ ТІЛДЕРДІ ДАМУ БӨЛІМІ

АЛҒЫС

Ақиық ақын Мұқағали Мақатаевтың туған күніне арналған
“Есіңе мені алғайсың!” атты қалалық байқауының
“Қазақтың қара өлеңі – құдіретім” кезеңінде ақын
өлеңін ерекше дарынымен мәнерлеп оқып,
өнер көрсеткені үшін

Ғанибес Қурбжан

Жетекшісі *Аралбаева Шаман*
МАРАПАТТАЛАДЫ

Бөлім басшысы

А. Есжанов

Қызылорда қаласы
2020 жылғы ақпан айы

ҚЫЗЫЛОРДА ҚАЛАСЫНЫҢ БІЛІМ БӨЛІМІ

АЛҒЫС

«Мен оқыған әдеби шығарма»
тақырыбындағы 8-сынып оқушылары
арасында өткізілген қалалық
эссе жазу байқауына белсене қатысқаны үшін
№ 261 мектебінің 8 сынып оқушысы

Гелмурат Диана

жетекші Арашова Жанна

АЛҒЫС БІЛДІРЕМІН

Бөлім басшысы

Д. БАЙМУРЗАЕВА

дәрежелі

Диплом

«Қараша» айында өткізілген Республикалық «Қазақ тілі»
Блиц-турнирінің 1 орын жеңімпазы Қызылорда облысы Серәлі
Лапин атындағы 261 орта мектептің қазақ тілі мен әдебиеті
пәнінің мұғалімі

Аралбаева Толкын Конысбековна
марапатталады

«Устаз тілегі» республикалық ғылыми
әдістемелік орталығының
директоры: Джамбулова С. А.

Уақыты: 07.11.2020

Тіркеу № Т-0228326

ҚЫЗЫЛОРДА ҚАЛАСЫ БОЙЫНША БІЛІМ БӨЛІМІ

АЛҒЫС

Қазақстан Республикасының Тәуелсіздігіне
30 жыл толуына орай ұйымдастырылған
«Коворкинг – оқы, үйрен, тыңда»
тақырыбы бойынша өткізілген
үздік «БУКТРЕЙЛЕР»
сайысына белсене қатысқаны үшін
№ 261 мектеп (гимназия/лицей) мұғалімі

Аманжолбаева Жанар

АЛҒЫС БІЛДІРЕМІН

Бөлім басшысы

Д. Баймурзаева
Д. БАЙМУРЗАЕВА

Тіркеу № 6706

2021 ЖЫЛ

KEMEL
өнер-білім орталығы

ДИПЛОМ

I ДӘРЕЖЕЛІ

«KEMEL» өнер-білім орталығының ұйымдастыруымен, балабақша және мектеп оқушылары арасында Абай Құнанбайұлының «Қыс» атты өлеңін мәнерлеп оқудан республикалық байқауға қатысып, ерекше өнер көрсеткен

Мырзағали Меруерт

марапатталады.

«KEMEL» өнер-білім
орталығының директоры

Н.СӘРСЕБАЕВ
№038097

KEMEL
өнер-білім орталығы

ДИПЛОМ

I ДӘРЕЖЕЛІ

«KEMEL» өнер-білім орталығының ұйымдастыруымен, балабақша және мектеп оқушылары арасында Абай Құнанбайұлының «Қыс» атты өлеңін мәнерлеп оқудан республикалық байқауға қатысып, ерекше өнер көрсеткен

Бекмұрат Диана

марапатталады.

«KEMEL» өнер-білім
орталығының директоры

Н.СӘРСЕБАЕВ
№ 038096

Диплом

2- ОРЫН

Ұлтымыздың ұлы ұстазы Ы.Алтынсаринның туғанына 180 жыл толуына орай
«ҰЛАҒАТ» Республикалық балалар мен жасөспірімдер сайты ұйымдастырған
«Ұлы даланың дара ұстазы» атты мәнерлеп оқу байқауына қатысып, «Мәнерлеп оқу»
номинациясы бойынша ақын өлеңін көркем оқу шеберлігімен үздік танылғаны үшін
Қызылорда қаласы, С.Лапин атындағы №261 ОМ-тің 9 «в» сынып оқушысы

Мырзағали Меруерт Төремұратқызы

марапатталады

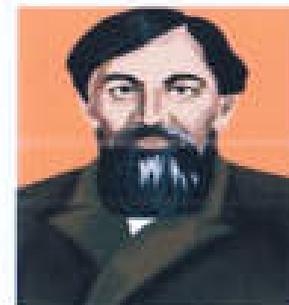
«Ұлағат» Республикалық
балалар мен жасөспірімдер
сайтының редакторы

Қ.Жарылқасынқызы

Диплом

Ұлтымыздың ұлы ұстазы Ы.Алтынсаринның туғанына 180 жыл толуына орай
«ҰЛАҒАТ» Республикалық балалар мен жасөспірімдер сайты ұйымдастырған
«Ұлы даланың дара ұстазы» атты мәнерлеп оқу байқауына оқушыларын қатыстырып,
шәкірттерін ұлтжанды азамат ретінде қалыптасуына қосып жатқан орасан зор еңбегі үшін
Қызылорда қаласы, С.Лапин атындағы №261 ОМ-тің ұстазы

Аралбаева Толкын Конысбековна

марапатталады

«Ұлағат» Республикалық
балалар мен жасөспірімдер
сайтының редакторы

К.Жарылқасынқызы

Қазақстан Республикасының Білім және ғылым министрлігі
«Өрлеу» біліктілікті арттыру ұлттық орталығы» АҚ филиалы
Қызылорда облысы бойынша педагогикалық қызметкерлердің
біліктілігін арттыру институты

ҚҰРМЕТ ГРАМОТАСЫ

Білім беру саласын дамытуға қосқан зор үлесі,
өскелең ұрпаққа өнегелі тәрбие мен
сапалы білім берудегі жоғары жетістіктері мен
кәсіби шеберлігі үшін

Аралбаева Толкын Қонысбековна

МАРАПАТТАЛАДЫ

Институт директоры

Б. Елеусінов

003241

Қызылорда - 2022

«ҚАЛАЛЫҚ МӘДЕНИЕТ ҮЙІ, КЛУБТАР ЖӘНЕ ХАЛЫҚТЫҚ ҰЖЫМДАР» МКҚК

ДИПЛОМ

III дәрежелі

Сыр сүлейі Тұрмағанбет Ізтілеуұлының 140 жылдығы аясында шайыр шығармашылығына арқау болған отан сүйгіштік қасиет пен ізгі құндылықтарды насихаттау мақсатында өткізілген «Назым сөздің шебері» атты мектеп оқушылары арасында ақын жырларын көркем оқудан қалалық байқауға катысып, үздік өнер көрсеткені үшін

жетекшісі Талимқызы Турсая №261 орта мектеп 9-сынып
Арапбаева Талим

МАРАПАТТАЛАДЫ

ДИРЕКТОР

Э. ҚАНАТБАЕВА

2022 жыл, мамыр

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
«IZDENIS» республикалық оқытушылар мен оқушылар порталы

I дәрежелі

Диплом

Жалпы білім беретін мектеп оқушылары арасында
ұйымдастырылған республикалық «Ілияс оқулары»
байқауының жеңімпазы

Әділбекқызы Алуа

Қызылорда облысы, Серәлі Лапин атындағы №261 орта мектеп

марапатталады

№Б-008544

«Alтын Ғасыр 01»
мекемесінің басшысы:

Нурхожаев Б.Е.

Алматы 2022 жыл

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
«IZDENIS» республикалық оқытушылар мен оқушылар порталы

II дәрежелі
Диплом

Жалпы білім беретін мектеп оқушылары арасында
ұйымдастырылған республикалық «Ілияс оқулары»
байқауының жеңімпазы

Ерханқызы Ақжан

Қызылорда облысы, Серали Лапин атындағы №261 орта мектеп

марапатталады

№Б-008543

«Altyn Gasyr 01»
мекемесінің басшысы:

Нурхожаев Б.Е.

«SERPIN»
БІЛІМ ЖӘНЕ ИННОВАЦИЯ
ҰЛТТЫҚ ПАЛАТАСЫ

НАЦИОНАЛЬНАЯ ПАЛАТА
ОБРАЗОВАНИЯ И ИННОВАЦИИ
«SERPIN»

BILGEN
ACADEMY

Мектепшілік

Аудандық (қалалық)

Облыстық

Республикалық

ДИПЛОМА

«BILGEN ALAMAN» Республикалық олимпиадасының
іріктеу кезеңіне қатысып, келесі кезеңге өткенін дәлелдейді
Confirms participation in the selection stage of the
Republican Olympiad «BILGEN ALAMAN» and moved to the next stage

Қызғалдақ Сейтқасым

(оқушының аты-жөні)

Kazakh language

Kazakh literature

History of Kazakhstan

English

Mathematics

Physics

Biology

Chemistry

Geography

Informatics

The World History

Natural science

«BILGEN» ұлттық авторлық методика және
бағалау орталығының директоры

«BILGEN ALAMAN» олимпиадасын ұйымдастыру
комитетінің жетекшісі

Тұрсын Аян

Әшеке Маржан

(сертификат жарамдылығы/
действительность сертификата)

BILGE

ҚАРЖЫ ОРТАЛЫҒЫ
ФИНАНСОВЫЙ ЦЕНТР

АУЭС

SATBAYEV
UNIVERSITY

УНИВЕРСИТЕТ
СИНЕРГИЯ

eSiCbOsnHv

Алматы 2022-2023 ж.ж.

«БІЛГЕН»
БІЛІМ ЖӘНЕ ИННОВАЦИЯ
АЛМАНАСЫ

НАЦИОНАЛЬНАЯ ГАУДИ
ОБРАЗОВАНИЯ И ИННОВАЦИЙ
«БІЛГЕН»

BILGEN
ALAMAN

DIPLOMA

- Аудандық (қалалық)
- Облыстық
- Республикалық

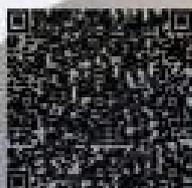
"BILGEN ALAMAN" Республикалық олимпиадасының
іріктеу кезеңіне қатысып, келесі кезеңге өткенін дәлелдейді
Confirms participation in the selection stage of the
Republican Olympiad "BILGEN ALAMAN" and moved to the next stage

Қызғалдақ Сейтқасым

(оқушының аты-жөні)

МАРАПАТТАЛАДЫ

- Kazakh language
- Kazakh literature
- History of Kazakhstan
- English
- Mathematics
- Physics
- Biology
- Chemistry
- Geography
- Informatics
- The World History
- Natural science

«BILGEN» ұлттық авторлық жетпісінше жас
балалар арнайылығы директоры

«BILGEN BAIGE-ALAMAN» олимпиадасы ұйымдастыру
комитетінің жетекшісі

Тұрсын Аам

Әбішев Мұрат

Телефон: +7 7172 22 22 22
Электрондық пошта: info@bilgen.kz

BILGE

SATBAYEV
UNIVERSITY

ENERGY

Алматы 2022-2023 ж.ж.

Қызылорда қаласы бойынша білім бөлімі

ДИПЛОМ

Қала мектептерінің 10- сынып оқушылары арасында өткізілген «Абайдың сөзі-ақылдың көзі» тақырыбындағы Абай Құнанбайұлының қара сөздерін жатқа оқу сайысында жүлделі 10 орынды жеңіп алған № 281 мектептің(лицей/гимназия) 10² оқушысы Әділбексұлтан Аманжол

Жетекшісі Аманбаева Жауған

МАРАПАТТАЛАДЫ

Бөлім басшысы

Е.Боданов

ҚЫЗЫЛОРДА ОБЛЫСЫНЫҢ БІЛІМ БАСҚАРМАСЫ

АЛҒЫС

Құрметті Аралбаева Толкын Қонысбековна!

Сіз педагогикалық қызмет жолында заманауи оқытудың жаңа әдіс-тәсілдерін қолдана отырып, жас ұрпаққа сапалы білім мен саналы тәрбие беруде, шығармашылыққа баулуда еселі еңбек етіп келесіз.

Білім саласында жылдар бойы сіңірген адал еңбегиңіз үшін алғысымды білдіремін.

Сізге мықты денсаулық, отбасыңызға амандық, бақ-береке, жұмысыңызға абырой, табыс тілеймін!

БАСҚАРМА БАСШЫСЫНЫҢ
МІНДЕТІН АТҚАРУШЫ

Б. БЕРДАУЛЕТОВ

Қызылорда, 2023 жыл

002698

ШЕБЕР ПЕДАГОГ

№21 (Қазан)
2022 жыл

Жүзбабекова Жатилә Жүзбабековна

*педагогика ғылымдарының кандидаты, доцент, А.Н.Тумилов атындағы
Еуразия ұлттық университетінің профессоры, Қазақстан Педагогикалық
Ғылымдар Академиясының корреспондент мүшесі, ҚР білім беру ісінің үздігі,
Б.Алтынсарин атындағы тосбелгінің және Бауыржан Мамытұлы
атындағы "Батыр шапағаты", "Намыс" медалінің иегері*

Республикалық ғылыми-әдістемелік педагогикалық ақпараттық танымдық журналы

Ғылыми-әдістемелік педагогикалық ақпараттық танымдық журналы

Мұғалім ПЕДАГОГ

№21 (қазан) 2022 жыл

Қазақстан Республикасы Ақпарат және Қоғамдық даму министрлігінің ақпарат комитетінің мерзімді баспасөз басылымын, ақпарат агенттігін және желілік басылымды есепке қою туралы №KZ71VPY00043953 куәлігі берілген.

Шығу жиілігі: айына 2 рет жарық көреді

Материалдар қазақ, орыс, ағылшын тілдерінде қабылданады.
Жарияланған фактілер мен мәліметтердің дұрыстығына автор жауапты.
Қолжазбалар мен фотосуреттер лицензияланбайды және қайтарылмайды.

Ақылдастар алқасы

Боран Рысқұл Байділдақызы

Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университеті, Академик С.Қирабаев атындағы қазақ тілі мен әдебиеті кафедрасының профессоры, педагогика ғылымдарының кандидаты

Кортабаева Гүлжамал Қыдырбаевна

Әл-Фараби атындағы Қазақ Ұлттық университетінің оқытушысы, филология ғылымдарының кандидаты

Асқарона Гаухар Сарыбайқызы

Абай атындағы ҚазҰПУ, Филология ғылымдарының кандидаты, қауымдастырылған профессор

Каримова Гүлмира Сарсенханқызы

Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университеті, Филология және көптілді білім беру институтының С. Қирабаев атындағы қазақ тілі мен әдебиеті кафедрасының PhD доктор, қауымдастырылған профессор

Омаров Дәулет Кәрібайұлы

Қызылорда облыстық Рухани жаңғыру орталығы, ғылыми-сараптамалық және әдістемелік қамтамасыз ету бөлімінің басшысы, философия ғылымының PhD докторы

Меншікті тілшілер

Нұр-Сұлтан қаласы

Дәулетбаева Қымбат

Маңғыстау облысы, Ақтау қаласы

*Оразбекқызы Гүлжанат
Кансултанова Кумисай*

Түркістан облысы, Шымкент қаласы

Шардарбекова Гүлмира

Түркістан қаласы

*Байтмишев Қанатбек
Қосманбетова Динара*

Қызылорда қаласы

Елекенова Бақыт

Жамбыл облысы

Сүттібаева Ләззат

Бас редактор: Тәжекеева

Жадыраханым Сергазықызы

8747510 50 09

Редактор Қалдыбек Еңлік

Маратбекқызы

Жауапты хатшы Байбөрі Асель

Бахтыбекқызы

Электронды почта:

red_ortaliq@mail.ru

Журналдың негізгі тақырыптық бағыты: оқу үрдісін жетілдіру, педагогтарға ғылыми-әдістемелік көмек көрсету және оларды ақпараттық материалдармен жүйелі түрде қамтамасыз ету, шебер санаттағы педагогтардың және білім беру ұйымдарының озат тәжірибелерімен таныстыру.

**Журнал «Жиенай» баспаханасында
басылып шықты.**

Байсентова к-сі 101-А

тел.: 8 (747) 535-64-86

Мазмұны

Жұмабай Айгүл Әріпқызы, Найманбаева Раушан Нысанбаева. ХХ ҒАСЫРДЫҢ ТӨЛ ТУЫНДЫЛАРЫ ДЖОН ГОЛСУОРСИДІҢ "А MODERN COMEDY" ТРИЛОГИЯСЫ МЕН ЭРИК СЕГАЛДЫҢ "LOVE STORY" РОМАНЫНДА ҚОЛДАНЫЛҒАН ЛИНГВОМӘДЕНИ БІРЛІКТЕРДІ ТАЛДАУ.....	4
Уалиханова Гульназия Салманқызы. БЕЛСЕНДІЛІГ ТӨМЕН ОҚУШЫЛАРДЫҢ ТАРИХИ ТҮСІНІГІН ӘЛЕУМЕТТІК ӘРЕКЕТТЕСТІК АРҚЫЛЫ ДАМУЫ.....	6
Сардарова Дарижа Абдуллаевна. ОСОБЕННОСТИ ПРЕПОДАВАНИЯ РУССКОГО ЯЗЫКА В КЛАССАХ С КАЗАХСКИМ ЯЗЫКОМ ОБУЧЕНИЯ.....	8
Ибраева Жеміскүл Даниярқызы. КӨРКЕМ ЕҢБЕК ПӘНІНДЕ ОҚЫТУДЫҢ ЖАҢА ӘДІС – ТӘСІЛДЕРІН ПАЙДАЛАНА ОТЫРЫП ОҚУШЫЛАРДЫ ШЫҒАРМАШЫЛЫҚҚА БАУЛУ.....	11
Ахметова Гульмира Курмангалеевна. ПРИМЕНЕНИЕ ИНТЕРАКТИВНОЙ МЕТОДИКИ ОБУЧЕНИЯ РУССКОМУ ЯЗЫКУ В КАЗАХСКОЙ ШКОЛЕ.....	13
Ақшалаев Еркін Кенжебайұлы. ОЙЫНДАҒЫ БІРЛЕСКЕН ІС ӘРЕКЕТ ЖӘНЕ КӨШБАСШЫЛЫҚ.....	17
Алишева Гульмира Айжановна. ОЙЫН ОЙНАП, ӘН САЛМАЙ, ӨСЕР БАЛА БОЛАР МА?.....	20
Сыдықова Галия Мырзахановна. ҰЛАҒАТТЫ ҰСТАЗ-ТАҒЫЛЫМДЫ ТӘЛІМГЕР.....	23
Мырзабекова Назгуль Бабановна. АРМЫСЫҢ, АРУ АЛТЫН КҮЗІ!.....	24
Сейткерімова Анулым Берекеқызы. МАМАНДЫҚТЫҢ БӘРІ ЖАҚСЫ!.....	25
Утегенова Роза Алишеровна. КӨБЕЙТУ МЕН БӨЛУДІҢ БАЙЛАНЫСЫ.....	26
Тостанбеков Шохан Жұмабекұлы. БАЛАНЫ ҚАЛЫПТАСТЫРУДАҒЫ ДЕНЕ ТӘРБИЕСІНІҢ РӨЛІ.....	29
Есетов Мақсат Серикович. ДЕНЕ ТӘРБИЕСІ САБАҒЫНДА ОҚЫТУДЫҢ ЖАҢА ТЕХНОЛОГИЯЛАРЫН ЕНГІЗУДІҢ ТИІМДІ ЖАҚТАРЫ.....	32
Содибекова Асель Тулеуханқызы. СЫМСЫЗ ЖЕЛІЛЕР.....	34
Юс. Аида Баймұратқызы. ИНТЕРНЕТ ПЕН ӘЛЕУМЕТТІК ЖЕЛІДЕГІ ҚАТЕРЛЕР.....	36
Әлібек Анар Әлібекқызы. ТӨРТБҰРЫШТАР МЕН ҮШБҰРЫШТАРДЫҢ АУДАНДАРЫ ТАҚЫРЫБЫНА ЕСЕПТЕР ШЫҒАРУ.....	39
Абзал Кәушар Сағидатқызы. ЗЕРГЕР.....	41
Қанаділова Фариза Ералықызы. ДӘСТҮРЛІ ОЙЫН-АСЫҚ ОЙЫНЫН ҰЛЫҚТАУ.....	44
Сыздықов Азамат Сабитович. ДЕНЕ ТӘРБИЕСІ САБАҒЫНДА ОҚЫТУДЫҢ ЖАҢА ТЕХНОЛОГИЯЛАРЫНЕНГІЗУДІҢ ТИІМДІ ЖАҚТАРЫ.....	45
Мендыбаева Гульмира Мараловна. СПОРТ–ДЕНСАУЛЫҚ НЕГІЗІ.....	47
Сақитжанов Айдос Сериккалиевич. ҚАЗАҚША КҮРЕСТІҢ ДАМУЫ МЕН ӘДІС-ТӘСІЛДЕРІ.....	49
Жәнібекова Айгүл Сыздыққызы. ҰЛТТЫҚ ОЙЫНДАРЫМЫЗДЫҢ ДЕНЕ ШЫНЫҚТЫРУ САБАҒЫНДА АЛАТЫН ОРНЫ.....	50
Байзақ Нұрбина Нұржанқызы. ОЙЫННЫҢ БАЛА ӨМІРІНДЕГІ МАҢЫЗЫ.....	51
Қалдан Әлия Салмағанбетқызы. МЕКТЕПТЕ БЕЙІНДІ ОҚЫТУДЫҢ ӘДІСТЕМЕЛІК НЕГІЗІ.....	53
Жанаева Гүлнар. ҚАЗАҚ ТІЛІ МЕН ӘДЕБИЕТІ САБАҒЫНДА СЫНИ ОЙЛАУДЫ ДАМУЫҒА ҰҚПАЛ ЕТЕТІН ӘДІС – ТӘСІЛДЕР.....	58
Қосымбаев Қанат Қосымбайұлы. КӨРКЕМ ЕҢБЕК ПӘНІ БОЙЫНША ИННОВАЦИЯЛЫҚ ТЕХНОЛОГИЯЛАРДЫ ТИІМДІ ҚОЛДАНУ.....	60
Аралбаева Талқын Қанысбекқызы. АБАЙ ҚҰНАНБАЙҰЛЫ. "ЕСКЕНДІР" ПОЭМАСЫНДАҒЫ КЕЙІПКЕРЛЕР ЖҮЙЕСІ.....	61
Құлжанова Айжан Төлегенқызы. ӘДЕБИЕТТІК ОҚУ ПӘНІН ОҚЫТУ АРҚЫЛЫ БАСТАУЫШ СЫНЫП ОҚУШЫЛАРЫНЫҢ ОҚУҒА ДЕГЕН ҚЫЗЫҒУШЫЛЫҒЫН АРТТЫРУ ЖОЛДАРЫ.....	64
Жұмаева Гүлжайна Турмаханқызы. БАСТАУЫШ СЫНЫП ОҚУШЫЛАРЫНЫҢ ОЙЛАУ ҚАБІЛЕТІН ДАМУЫ.....	66
Ниязова Сағыныш. МЕНІҢ АҚ ЛАҒЫМ БАР.....	67
Жумахметова Собира Тулегеновна. ЖЫЛҚЫ – ЕР ҚАНАТЫ.....	71
Машақбаева Көркем Сабитқызы. ҚАҢЛЫЛАРДЫҢ ҚОҒАМДЫҚ ҚҰРЛЫСЫ.....	75

мен жазу арқылы сын тұрғысынан айлау т.б. технологиялар көп қолданыс табуда. Бұл технологиялардың бәріне ортақ, негізгі мақсаты – жеке тұлғаны дамыту, оқуға шығармашылық ендіру, мұғалім мен оқушы арасындағы ынтымақтасстық, өзара әрекеттестік сипатындағы жаңа әлеуметтік қатынастың пайда болуы, т.б. Оқыту технологияларын оқу мазмұны мен оқушылардың жас және психологиялық ерекшеліктеріне орай таңдап, тәжірибеде сынап қараудың маңызы зор. Қазіргі білім беру саласындағы оқытудың азық технологияларын меңгермейінше сауатты, жан-жақты маман болу мүмкін емес. Жаңа технологияны меңгеру мұғалімнің интеллектуальдық, кәсіби, рухани, адаматтық және де басқа көптеген адами қабілетінің қалыптасуына игі әсерін тигізеді, өзін-өзі дамытып, оқу-тәрбие үрдісін тиімді ұйымдастыруына көмектеседі. Оқытуда оқушының еңбек біліктері мен шығармашылық қабілетін дамыту үшін жаңа ақпараттық технологияны пайдалануға да мүмкіндіктер көбеюде. Еңбек ету үрдісін даралауда оқушыны және тұлға ретінде қабылдау, яғни оқушының өзіндік танымдық іс-әрекетін қалыптастыруға бағыттау, білім беруде жеке оқытуды дамыту көзделуі қажет.

Модульдік оқыту технологиясы. Тігін бұйымдарын модельдеу
 Модульдік оқыту технологиясы - балаларға жеңілдік жасап, оқушы мен мұғалім қарым - қатынасына

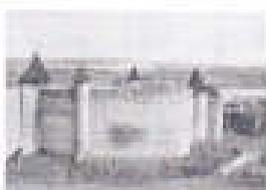
теңдік жағдай жасап, оқушыларды қатты қыспай, еркін сөйлеп қызықтырушы көрнекілікпен баланы баулап, алып кету. Жас ұрпақты қоғамдық өмірге, отбасындағы қызметке, кәсіпке даярлау, үнемі өзгеріп отыратын әлемде өмір сүретіні туралы түсінікті қалыптастыруды міндеттейді. Бұған жету үшін басқаруды дамытуға бағытталған жаңа модельдерді көп қолданған жөн. Әр пән мұғалімі жаңа технологияларды меңгеріп, пәнаралық байланыс, кірістіру сабақтарын кеңінен қолдану қажет. Себебі оқушы алған теориялық білімін іс жүзінде қолдана отырып, оны өмірімен, өзінің іс - әрекетімен байланыстыра білгенде ғана өзіне де, қоғамға да пайдасын тигізе алады. Жас өспірімдерді еңбекке тәрбиелеудің жалты міндеттері бірнеше жеке міндеттерді орындау арқылы іске асырылады. Олар білім алушыларды еңбекке практикалық тұрғыдан даярлау. Білім алушының ынтымақтас және қабілетін дамыту еңбек тәрбиесіндегі жеке міндеттердің бірі. Халық шаруашылығында автоматтарды, компьютерлерді, т. б қолдану барлық мамандардан жоғары техникалық сауаттылығы талап етеді.

Әдебиеттер тізімі: 1. Ұ.Жазықбаева. Жаңа адамды тек жаңашыл ұстаз тәрбиелейді, Шымкент, 2000. 2. Т.Ш.Оралбекова Технология оқулығы. Алматы, 2016. 3. Т.Ш.Оралбекова Әдістемелік құрал (технология), Алматы, 2017

АБАЙ ҚҰНАНБАЙҰЛЫ. "ЕСКЕНДІР" ПОЭМАСЫНДАҒЫ КЕЙІПКЕРЛЕР ЖҮЙЕСІ

Аралбаева Толқын Қанысбекқызы
 Сералі Лапин атындағы №261 орта мектептің
 қазақ тілі мен әдебиеті пәні мұғалімі

Пәні: Қазақ әдебиеті Сабақ: Ашық сабақ Бөлім: Әлең - сөздің патшасы		Мектеп: Сералі Лапин атындағы №261 орта мектеп		
Күні: 20.10.22		Мұғалімнің аты-жөні: Аралбаева Толқын		
Сынып: 10 «а»		Қатысқан оқушылар саны:	Қатыспағандар:	
Сабақтың тақырыбы		Абай Құнанбайұлы «Ескендір» поэмасындағы кейіпкерлер жүйесі		
Осы сабақ арқылы жүзеге асатын оқу мақсаты		10.3.3.1 шығарманың идеясын жалпыадамзаттық құндылық тұрғысынан талдап, әдеби эссе жазу.		
Сабақтың мақсаты		шығармадағы кейіпкерлерді анықтай алады; шығармадағы кейіпкерлер жүйесін жинақтайды; кейіпкерлер жүйесін даралайды;		
Жоспар				
Сабақтың кезеңі	Жоспар бойынша орындалуы тиіс іс-әрекеттер			Дереккөз дер
	Педагогтің әрекеті	Оқушының әрекеті		
Сабақтың басы 10 минут	1. Ұйымдастыру кезеңі. Жаңа сабақтың мақсаты мен бағалау критерийін таныстыру	Ынтымақтасстық атмосферасын қалыптастыру Қызығушылықты ояту. «Суреттер сөйлейді» әдісі.		Таныстырылым

<p>Сабақтың ортасы 30 минут</p>	 <p>Еске түсірейік</p> <p>Образ -эстетикалық мәні бар, айдан шығару арқылы, әрі нақты, әрі жинақы адам өмірінің суреті. Образ жинақтау және даралау арқылы жасалады.</p> <p>Көркем әдебиеттегі жинақтау – типке, ал даралау – мінезге әкеледі.Образ асылдай тұады.</p> <p>Мүқалім жетекшілігімен жазылым.</p>	 <p>Сабақтың тақырыбын ашу.</p> <p>“Ескендір” поэмасының сюжетін алғаш рет неміс романтикалық әдебиетінің көрнекті ғалымы болған француз Альберт фон Шамиссо Талмұдтан алады. Шамиссодан В. А. Жуковский 1844 жылы аударады. Мұнда А. Македонскийдің қырыл - жақы туралы жырлайды. Бұл сюжет Абайды да қызықтырады. Абай сюжетінде өзгеріс бар. Поэмада Ескендірдің аты - жөні, әкесін, тұрған жері мен патшалығын, Ескендірдің ұстазы - Аристотельді қосады. Абай шығармасы түпнұсқаға ұқсас.</p> <p>а) «Осы жұрт Ескендірді біле ме екен?» – деп Абай айтқандай, Ескендір туралы оқушылардың не біліп, не білмейтінін анықтау.</p> <p>Абай Құнанбаевтың «Ескендір» поэмасының мазмұнын еске түсіру. «Ескендір» поэмасын шумақтарға бөліп, ортада шеңбер бойынша бірінен соң бірі айтып шығады.</p> <p>«123» әдісі арқылы топтастырамын.</p> <p>Шарты: Оқушылар поэмадағы образдарды жүйелей атырып, атап айтады.</p> <p>Ескендір 2. Әкесі Филип 3. Ақылшысы – Аристотель Қима қағаздар Таблолар 1-тап «Ескендір» 2-тап «Филип» 3-тап «Аристотель»</p> <p>Жеке жұмыс: «Ізденістер қоржымы»</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Абай қашан,қай жерде дүниеге келген? 2.Абай әнесі Құнанбайдың неше жасында дүниеге келді? 3.Абай неше жасында балыстық сайлауға қатысты? 4.Абайдың қандай поэмаларын білесіз? 5. «Ескендір» поэмасы қандай ұйқаспен жазылған? 6. «Ескендір» поэмасының идеясы қандай? 7. «Ескендір» поэмасының кейіпкерлері кімдер? 8. «Жеміт» сөзінің мағынасы қандай? <p>Қалыптастырушы бағалау:оқушылар өзара бірін-бірі бағалайды.</p>	<p>Қалыптастырушы бағалау:оқушылар өзара бірін-бірі бағалайды</p> <p>Дескрипторлар</p> <p>Поэмадағы кейіпкерді зерттейді; Өзіне тән ерекшеліктері н танып біледі; Кейіпкерге талдау жасайды; Шығармаға өз көзқарасымен бағасын береді.</p> <p>Дескрипторлар</p> <p>шығармадан кейіпкер бейнесін ашатын деректер жинақтайды;</p>	<p>Ақтанова А.С.,Жүн Әббасова А.К., Жүмекенова Л.К.,2019 «Атамұра»,2019</p> <p>https://doi.org/10.26907/2542-4542.2021.21.01</p>
---------------------------------	---	---	--	--

		-Осы менің төгім бе? -деп ақырып. Лақтырып жіберді сол сүйекті.			
		Ойлап-ойлап патшаның маймы түсті, ... бекерлің екен менің Бұл кім дер, Қалыма алып жұртын қайта көшті			
		Дескрипторлар Поэмадағы кейіпкерді зерттейді; Өзіне тән ерекшеліктерін танып біледі; Кейіпкерге талдау жасайды; Шығармаға өз көзқарасымен бағасын береді.			
Сабақты бекіту	Кері байланыс. «Бір сөйлеммен түсіндеу» әдісі. «Ескендір» поэмасынан қандай ой түйдік?				
Сабақ- тың соңы 5 минут	<ul style="list-style-type: none"> - Пендешіліктен арылуға, - Иманды болуға, - Арлы болуға, - Қанағат етуге, - Ашкәзділіктен сақтануға, - Ойланып іс жасауға, - Күлкіге қалмауға. 				
	Үйге тапсырма: «Рухани биіктік – ең жағарғы биіктік» тақырыбына эссе жазу.				

ӘДЕБИЕТТІК ОҚУ ПӘНІН ОҚЫТУ АРҚЫЛЫ БАСТАУЫШ СЫНЫП ОҚУШЫЛАРЫНЫҢ ОҚУҒА ДЕГЕН ҚЫЗЫГУШЫЛЫҒЫН АРТТЫРУ ЖОЛДАРЫ

Құлжанова Айжан Төлегенқызы
Қызыларда қаласы
№261 С.Лалин атындағы орта мектептің
бастауыш сынып мұғалімі

Әр адамның ана тілінің баға жетпес құдіреті мен қуаты, Отаның, туған халқын сүйге тәрбиелеудегі күші жөнінде К.Д. Ушинский: «Халық тілі – тарих шекарасынан әлдеқайда әріректе басталады, оның рухани өмірі еш уақытта солмайды, қайта өмір бабы шешек атып, гүлденеді», -деп атап көрсеткен болатын. Сондықтан да ана тілінің маңыздылығы мен құндылығына баса тоқталуға мән бердім. Себебі, кіші мектеп жасынан бастап ана тілінің мәрін, қадір-қасиетін, оның маңызын сезініп өсірген баланың айлау қабілеттерін дамыту қиындық әкелу мүмкін.

Әдебиеттік оқу пәні бастауыш мектепте ең негізгі пәндердің бірі болып табылады. Өйткені, оқу-жазуға дағдылану арқылы басқа пәндерді оқып үйренуге жол ашылады. «Әдебиеттік оқу» пәнінің мақсаты – бастауыш сынып оқушысының жағары сыныптардағы әдебиеттің жүйелі курсы мен меңгеруге дайындау, олардың әдеби сауатын ашу, оқу әрекетін қалыптастыру барысында көркем шығармаларға

деген қызығушылығын арттыру, ұлтжандылық сана-сезімін дамыту, сөз өнерін шығармашылықпен игеруіне жағдай туғызу болып табылады. Мақсатқа жету үшін бастауыш сыныптың әр жылында жүйелі міндеттерді табысты арындау қажеттілігі туындайды. Көркем шығармалардың әртүрлі жанрларымен уақытылы таныстыру, оқыған шығармалары бойынша сыныптан тыс шараларды кезең-кезеңімен ұйымдастыру мұғалімнен ықпалдылықты, балалар алдында және нәтижеге жету мақсаткерлігін қалыптастыруда үлкен жауапкершілікті, осы қызығушылықты талап етеді.

Бастауыш білім беру деңгейінде оқу техникасын меңгерту, мәтінді саналы қабылдауын қамтамасыз ету, мәтін мазмұны арқылы жалпыадамзаттық құндылықтарын, оқырмандық қабілеттерін қалыптастыру, шығармаларға талдау жасау арқылы жемелеген әдеби-теориялық ұғымдармен таныстыру, оқушылардың сөздік қорын,

		<p>Жауаптары: жылы Семей облысы, Шығыстау 2.41 жасында 3.29 жасында 4. «Ескендір», «Масғұт», «Әлім» аңгімесі 5. қара өлең ұйқасы 6. зұлымдық пен қатыгездікті, мансапқорлықты әшкерелеу 7. Ескендір, Аристотель 8. қанағатсыз, тайымсыз, абыр</p> <p>Толтық жұмыс. «FILA талтыру» «FILA талтыру» әдісі көркем шығармадағы кейіпкердің тұлғасын ашуға бағытталады. «FILA талтыру» әдісі бойынша әр топ тапсырма түрлерін бөліп алады, қарымдысында жұмыстарын біріктіріп, кестені талтырады.</p> <p>1-топ: F (дерек) – шығармадан кейіпкер бейнесін ашатын деректер жинау; 2-топ: I (пікір) – кейіпкер туралы өзінің ой-пікірі; 3-топ: L (сұрақ) – кейіпкер тұлғасын ашатын сұрақтар; A (іс-әрекет) – автордың кейіпкерді суреттеудегі қолданған тәсілі.</p> <table border="1" data-bbox="555 958 1061 1153"> <thead> <tr> <th>Деректер</th> <th>Ойлар</th> <th>Сұрақтар</th> <th>Іс-әрекет</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td> </td> <td> </td> <td> </td> <td> </td> </tr> </tbody> </table> <p>Толтық бағалау. Дескрипторлар шығармадан кейіпкер бейнесін ашатын деректер жинақтайды; кейіпкер туралы өзінің ой-пікірін айтады; кейіпкер тұлғасын ашатын сұрақтар дайындайды; автордың кейіпкерді суреттеудегі қолданған тәсілін табады.</p> <p>Жұптық жұмыс. «Кейіпкерді зерттеу»</p> <table border="1" data-bbox="555 1527 1061 1906"> <thead> <tr> <th>Үзінді</th> <th>Ескендірдің ішкі болмысы, мінезі</th> <th>Сіздің көзқарасыңыз</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Шақ келер маған жан жақ, наныңыздар, ...Талқан қылып, Шанарын алыңыздар.</td> <td> </td> <td> </td> </tr> <tr> <td>Ең болмаса халқыма көрсетейін, Сый қылып, белгі болар бір нәрсе бер.</td> <td> </td> <td> </td> </tr> </tbody> </table>	Деректер	Ойлар	Сұрақтар	Іс-әрекет					Үзінді	Ескендірдің ішкі болмысы, мінезі	Сіздің көзқарасыңыз	Шақ келер маған жан жақ, наныңыздар, ...Талқан қылып, Шанарын алыңыздар.			Ең болмаса халқыма көрсетейін, Сый қылып, белгі болар бір нәрсе бер.			<p>кейіпкер туралы өзінің ой-пікірін айтады;</p> <p>кейіпкер тұлғасын ашатын сұрақтар дайындайды; автордың кейіпкерді суреттеудегі қолданған тәсілін табады.</p>
Деректер	Ойлар	Сұрақтар	Іс-әрекет																	
Үзінді	Ескендірдің ішкі болмысы, мінезі	Сіздің көзқарасыңыз																		
Шақ келер маған жан жақ, наныңыздар, ...Талқан қылып, Шанарын алыңыздар.																				
Ең болмаса халқыма көрсетейін, Сый қылып, белгі болар бір нәрсе бер.																				

ZAT.KZ

Республикалық ғылыми-педагогикалық, әдістемелік журналы №46
(28) қазан 2022 жыл

*Алматы облысы, Қонаев қаласы
«Ақдидар» балабақшасы ұжымы*

OZAT.KZ

№46

qazan

Республиканский научно-педагогический, методический журнал

2022 жыл

Журнал Қазақстан Республикасы
Ақпарат және қоғамдық даму министрлігінің
ақпараттар комитетінің мерзімді баспасөз
басылымын, ақпарат агенттігін
және желілік басылымды есепке қою туралы
№КЗ2000023367 куәлігі берілген

Шығу жиілігі: айына 1 рет жарық көреді

Журналдың негізгі тақырыптық бағыты:
оқу үрдісін жетілдіру, педагогтарға
ғылыми-әдістемелік көмек көрсету және
оларды ақпараттық материалдармен жүйелі
түрде қамтамасыз ету, шығармашыл
педагогтардың және білім беру ұйымдарының озат
тәжірибелерімен таныстыру,
тәжірибелік көмек көрсету бағытындағы
жұмыстарды насихаттау

Материалдар қазақ, орыс, ағылшын,
өзбек, ұйғыр, татар т.б тілдерінде
қабылданады. Жарияланған фактілер мен
мәліметтердің дұрыстығына автор жауапты.
Қолжазбалар мен фотосуреттер
лицензияланбайды және қайтарылмайды

Меншік несі:

Смайлова Ақмарал Жалғасбекқызы
(Қызылорда қаласы)

Бас редактор: Смайлова Ақмарал
+7 705 431 43 34

Редакторы: Зибаш Әлі
+7 705 982 76 61

Жауапты хатшы:
Елубай Ғалымжан

Эл. пошта: Ozat_kz@mail.ru

АҚЫЛДАСТАР АЛҚАСЫ:

ҚҰЛМАНОВ СӘРСЕН - А. Байтүрсынұлы атындағы
Тіл білімі институтының Терминология бөлімінің
жетекші ғылыми қызметкері, ф.і.к., доцент. Алматы
қаласы.

ИСМАЙЛОВА НУРГУЛ - Лингвистика мамандығы
бойынша философия ғылымдарының PhD докторы
Алматы қаласы.

АХУНОВ БАҚЫТЖАН КЕНЖЕБЕКОВИЧ -
М.Махметова атындағы Қызылорда жоғары колледжі
қазақ тілі мен әдебиеті пәнінің оқытушысы,
педагогика ғылымдарының магистрі. Қызылорда
қаласы.

СМАГУЛОВА МАРЖАН БЕРТАЕВНА -

«Өрлеу» ПҚБАН АҚФ Қызылорда облысы бойынша
біліктілігін арттыру институты тының аға
оқытушысы

Тілаші: **БАШАРОВА ГҮЛЗАР -** Қызылорда қаласы,
Т.Есетов атындағы № 264 мектеп-лицейінің
мұғалімі

Журнал университет оқытушылары,
техникалық және кәсіптік білім беру
ұйымдары қызметкерлері, жалпы білім
беру ұйымдары педагогтары, қосымша
білім беру мамандары, мектепке дейінгі
білім беру ұйымдары адистерлері мен
тәрбиешілері өз жұмыстарын жариялай
алады.

«OZAT.KZ» Республикалық ғылыми-
педагогикалық, әдістемелік
журналының Қызылорда қаласындағы
мекенжайы:

120001 Қызылорда қаласы,
Өйтеке би көшесі, №6
e-mail: Ozat_kz@mail.ru
тел.: 8 705 164 06 70

Журнал "Азат" бастапқыда басылды.
Қызылорда қаласы, Өйтеке би көшесі, 6
Таралымы: 1200 дана, Тапсырма № 088

2- айналым. «Бейнені есте сақта»

1. Абай Құнанбайұлы 2. Ахмет Байтұрсынұлы

Автор суреттері көрсетіледі. Автор туралы мағлұмат айтады.

Бағалау: Оқушылардың автор жайында келтірілген деректерін, ауыспаша жеткізе алуларына қарай бағаланады. Жоғары ұпай: 5 ұпай**3- айналым. «Жеті жұрттың тілін біл» жұмбақ шешу.**

1. Қабат – қабат қаттама

Ақылың болса аттама. (кітап – книга - book)

2. Футболшының алаңдағы ойын заты? (доп – мяч - ball)

3. Әй, керемет бір ит бар

Үй бағалы үрмейді.

Аяғы жоқ жүрмейді.

Рұқсатсыз ол иттен

Ешкім үйге кірмейді. (құлып – замок - lock)

4. Жеті қазынанань бірі –

Адамды қорып жүретін досы. (ит – собака - dog)

5. Аппақ ас, сызғы бар,

Балалар қызығыр. (балмұздақ-мороженое—ice cream)

6. Өмірді өлшейді, ешкімнен сұрамай.

Тіліңді алмайды, тетігін бұрамай. (сағат-часы -hour)

7. Жағалай-жағалай тас қойдым,

Жірен атты бос қойдым. (тіл-язык-Language)

Бағалау.**Дұрыс жауап: 3 ұпай****4-айналым. «Ойлы болсаң, озып көр»**

1. Қазақ тілінде неше әріп бар? (42 әріп)

2. «Ң» дыбысы үяң ба, үнді ме? (үнді)

3. «Үшқалақ» сөзінде неше буын бар? (3 буын)

4. Қандай сөздер бас әріппен жазылады? (Кісінің аты-жөні, жер-су аттары, үй жануарларына қойылатын аттар)

5. Жінішке дауысты дыбыстарды ата. (ә е ө і ү)

6. Қандай сөздер тасымалданбайды? (бір буынды сөздер, бірінші буыны бір дыбыстан құралған екі буынды сөздер)

7. Жуан дауысты дыбыстарды ата. (а ұ ы о)

8. «Күй» сөзіндегі «й» дыбысы дауысты ма, дауыссыз ба? (дауыссыз)

9. Буынның неше түрі бар?

10. Орфография, орфоэпия сөзінің мағынасын табыңыз.

Бағалау. Жасырылған ұяшықтардағы ұпай санына қарай бағаланады.**5-айналым. «Ғажайып алаң»**

Оқушылар жеке-жеке шығып, сөздерге дыбыстық талдау жасайды.

Мысалы: жарық, еңбек, таң, ілмек, жұмыс, ұту, дашық, дән, мырыс, заң.

Қорытынды. Үздік ойыншыны анықтау**Марапаттау.** Жүлделі орындармен, Алғыс хаттармен марапатталады.

Бағалау парағы

Р/с	Оқушының аты-жөні	Сыныбы	1-айналы м	2-айналы м	3-айналы м	4-айналы м	5-айналы м	Қорытынды ұпай саны	Марапаттау
1									
2									
3									
4									
5									
6									
7									

АС — АДАМНЫҢ АРҚАУЫ

Сергенова Жазира Амангелдіқызы
 Қызылорда облысы, Қармақшы ауданы
 А. Жанпейісов атындағы №105 мектеп-лицейінің
 Қазақ тілі мен әдебиеті пәнінің мұғалімі

Қысқаш мерзімді жоспар
 №13-сабақ

Бөлім:	Денсаулық – зор байлық
Педагогтің аты-жөні:	Сергенова Ж
Күні:	13.10.22ж
Сыныбы: 7 «Ә»	Қатысушылар саны: Қатыспағандар саны:
Сабақтың тақырыбы:	Ас — адамның арқауы.
Оқу бағдарламасына сәйкес оқу мақсаты	7.Т/А6. Көммуникативтік жағдайға сай көркем бейнелеуіш, эмоционалды-экспрессивті сөздерді және макал-мәтелдер мен тұрақты тіркестерді еркін қолданып, диалогке қатысу, пікірталаста тез және дұрыс шешім қабылдай білу 7ӘТН3. Фразеологиялық макал-мәтелдердің эмоционалды мәнін, көркемдік ерекшеліктерін түсініп қолдану.
Сабақтың мақсаты:	Барлық оқушылар үшін: көркем бейнелеуіш, эмоционалды-экспрессивті сөздерді және макал-мәтелдер мен тұрақты тіркестерді еркін қолданады. Диалогке қатысып, пікірталаста өз пікірлерін білдіреді.
Құндылықтарға баулу:	«Мәңгілік ел» жалпыхұлттық идеясы бойынша «Жалпыға бірдей еңбек қоғамы» құндылығына баулу. Бұл арқылы оқушыларда шығармашылық және сын тұрғысынан ойлауы, функционалдық сауаттылығы, қарым-қатынас жасау қабілеті мен жауапкершілігі артады. Сонымен қатар өмір бойы оқуға, еңбеу етуге, Қазақстандық патриотизм және азаматтық жауапкершілікке деген дағдысы қалыптасады.

Сабақтың барысы:

МАЗМУНЫ

Сасенова Наркес Армияновна. БАЛАБАҚША - БІЛІМНІҢ БАСТАУЫ.....	3
Бәйдешова Ақжайық Талғатқызы. ЖАҢАРТЫЛҒАН БІЛІМ БАСТАУЫ БАЛАБАҚШАДА.....	4
Атайбекова Айгерим Абиевна. АРТ-ТЕРАПИЯНЫҢ БІР БАҒЫТЫ РЕТІНДЕ ЕРТЕГІ ТЕРАПИЯСЫНЫҢ ТЕОРИЯЛЫҚ МӘСЕЛЕЛЕРІ.....	5
Ахметбаева Алтынай Роллановна. МАТЕМАТИКА ӘЛЕМІНЕ САЯХАТ.....	7
Ахметжанова Шырын Ашимхановна. ТІЛ КЕМІСТІГІ БАР БАЛАЛАРМЕН ДИДАКТИКАЛЫҚ ОЙЫНДАРДЫ ҚОЛДАНУ АРҚЫЛЫ ТҮЗЕТУ.....	9
Гайруллаева Аяна Мирзакаримқызы. ТІЛ ӘР ҰЛТТЫҢ ЕҢ ҰЛЫ АНАСЫ» ЕРТЕҢГІЛІК.....	11
Жангазиева Анар Тұрсынбаева «АЛТЫН КҮЗІМ АЯУЛЫ» ЕРТЕҢГІЛІК.....	13
Избасарова Римма Пархуповна «БАУЫРСАҚ» ЕРТЕГІСІ.....	16
Қазыбекова Жұлдыз Жұматиевна. МЕМЛЕКЕТТІК ТІЛ – МЕНІҢ ТІЛІМ! (мақал-мәтел сайысы).....	18
Қурманғалиева Ажар Оризғалиевна. МАМАНДЫҚТАРМЕН ТАНЫСАЙЫҚ.....	20
Машербәева Гүлнур Зейноллақызы. ӘНІМ ДЕ СЕН, ЖЫРЫМ ДА СЕН - ТУҒАН ЖЕР.....	22
Өнербек Мадина Бейбітқызы . АЛТЫН КҮЗІМ, АЯУЛЫ.....	24
Сұлтанбек Сұлтанат Сұлтанбекқызы. ҚЫСТА - ҚЫСТАЙТЫН ҚУСТАР.....	27
Асенова Роза Абдижаппаровна. БАЛАБАҚШАДАҒЫ ҰЛТТЫҚ ОЙЫНДАРДЫҢ ТӨРБИЕЛІК МӨНІ.....	29
Айгелдиева Гүлнар Мақсұтқызы. КОМПЬЮТЕРДІҢ КОНФИГУРАЦИЯСЫ.....	31
Қойшыбаев Жанболат Әлібоғұлы.КАЗАХСКИЕ ГИДРОНИМЫ.....	33
Султанова Ақмарал Рахимқұловна. ҚАНДАЙ ДОП?.....	36
Шамшатова Замзагул Аманжоловна. ЯЗЫК В ЖИЗНИ ЧЕЛОВЕКА. ИМЯ СУЩЕСТВИТЕЛЬНОЕ.....	38
Абаукаримова Гүлмира Абылкасимовна. ЛОМОНОСОВ – ВЕЛИКИЙ УЧЕНЫЙ.....	41
Балымбетова Гүлмира Қуанышбаевна. ЗНАЧЕНИЕ ВИТАМИНОВ.....	44
Аралбаева Т. ЖЕТІ ЖҮЛДЫЗ (интеллектуалдық ойын).....	47
Серпенова Жанира Амангелдиевна. АС — АДАМНЫҢ АРҚАУЫ.....	49
Қарабаева Г.К. СВОЙСТВА КАРБОНОВЫХ КИСЛОТ. ЛАБОРАТОРНАЯ РАБОТА №2 "ИЗУЧЕНИЕ СВОЙСТВ УКСУСНОЙ КИСЛОТЫ".....	53
Исхакова Ботагөз Тұрсынхановна. ХИМИЧЕСКОЕ РАВНОВЕСИЕ.ВЛИЯНИЕ РАЗЛИЧНЫХ ФАКТОРОВ НА РАВНОВЕСИЕ. ПРИНЦИПЛЕШАТЕЛЬЕ-БРАУНА.....	59
Сергазиева Боранкул Мектеповна РЕАКЦИИ МЕТАЛЛОВ С РАСТВОРАМИ СОЛЕЙ. ДЕМОНСТРАЦИЯ № 3 «ВЫТЭСНЕНИЕ МЕТАЛЛОВ ИЗ РАСТВОРОВ СОЛЕЙ».....	65
Исмайлова Жадыра Асылбековна. СӨЙЛЕМНІҢ БІРЫҢҒАЙ МҮШЕЛЕРІ ЖӘНЕ ОЛАРДЫҢ ТЫНЫС БЕЛГІЛЕРІ.....	67
Султанмуратова Улжалғас Худайбергеновна. ОРТАЛЫҚ АЗИЯ ХАЛЫҚТАРЫНЫҢ ӘЛЕМНІҢ МАТЕРИАЛДЫҚ МӨДЕНИЕТІНЕ КОСҚАН ҮЛЕСІ.....	70
Әжімбекова Жанар Құрманғалиқызы. ПУТИ ИЗУЧЕНИЯ РУССКОГО ЯЗЫКА С ПОМОЩЬЮ ИНТЕРНЕТА.....	75
Ильясова Гәуһар Қартқожақызы. БИОЛОГИЯ САБАҒЫНДА ЖАҢАРТЫЛҒАН БІЛІМ БОЙЫНША ӘДІС-ТӘСІЛДЕРДІ ТИМДІ ПАЙДАЛАНУ.....	76

4.АРТИСТИЗМ ОТВЕТЧИКА

5.ПОСТЕР

Закрепление .Тест «Витаминный» ,используя сылку куизис

Рефлексия .кубизм

Домашнее задание :

&14(читать, пересказывать),знать название витаминнов ,понятие

ЖЕТІ ЖҮЛДЫЗ

(интеллектуалдық ойын)

Аралбаева Т.

*Сергей Лапин атындағы №261 орта мектептің
қазақ тілі мен әдебиеті пәні мұғалімі*

Сыныбы:5-6

Мақсаты:Оқушылардың білімі мен ой ұшқырлығын шыңдау, шапшаңдық пен нақтылыққа бейімдеу.

Әдісі:сайыс сабақ

Көрнекілік: интерактивті тақта, слайд, қима қағаздар.

Пәнаралық байланыс: ауыз әдебиеті, шет тілі.

Барысы: 1. **Ұйымдастыру кезеңі.**

1) Оқушыларды ортаға шақыру.

2) Әділ қазылар алқасын сайлау.

3) Сайыстың мақсатымен таныстыру.

Ана тілін біліп қой,

Еркіндігің,теңдігің.

Ана тілін біліп қой,

Мақтанышың,елдігің.

Ана тілін-арын бұл,

Ұятың боп тұр бетте.

Өзге тілдің бәрін біл,

Өз тіліңді құрметте!

Оқушыларды таныстыру.

1-айналым. «Ұшқыр ой»

Қазақстандықтар

Берілген бір сөзден, бірнеше сөз ойлап табуларыңыз керек.

Бағалау: Ұпай саны,сөз санына қарай беріледі.

*Д. Э. Айдарбек
М. К. Арабаева
Б. М. Исмаилова*

Жазулар тарихы

Д. Ө. Айдарбек
Т. К. Аралбаева
Б. Т. Исмайлова

Жазулар тарихы

Қызылорда-2023

11. ↑ Мынаған оту. * * * Әміржанова Н. Латын әліпбиі негізіндегі қазақ жазуының графикасы мен орфографиясы. канд. дисс. Алматы, 2010
12. ↑ Байділдаұлы Ә. Жаңа әліппе туралы. Қызылорда, 1928. –166 бет. – 117-121 бб[10, 117-121]

МАЗМҰНЫ

1. Ұлттық кезеңге дейінгі қазақ жазуы.
2. Көне түркі жазуы.
3. Ру таңбалары.
4. Орхон-Енисей жазбасы.
5. Көне түркі ескерткіштерінің тілі.
6. Күлтегін ескерткіші.
7. Тонькөк.
8. Білге қаған.
9. Білге қаған (могилян) ескерткішінің мәтіні.
10. А.Байтұрсынов түрлеген төте жазу әліппесі.
11. Алғашқы жобалар.
12. Орыс графигіне негізделген әліпби және оның қайшылықтары.
13. Латын әрпіне негізделген қазақ тілі әліпбиі.
14. Қорытынды.
15. Пайдаланылған әдебиеттер.
16. Мазмұны

ПАЙДАЛАНЫЛҒАН ӘДЕБИЕТТЕР

- 1 <https://e-history.kz/kz/publications/view/1149>
© e-history.kz
- 2 Сұхбат. «Мұра - Т(таңба, тарих, таным)» қоғамдық бірлестігінің төрағасы, облыстық «Дарын» қосымша білім орталығының ғылыми-әдістемелік және оқу ісіншіменгерушісі Мұрат Ақмырзаевпен сұхбат.
- 3 «Včerashij doklad na zasiedanii Wroclawskogo Nauchnogo Obshestva, na ktorom ja pokazywal Twoju knigu vyzval bol' shoj interes. Wroclavskaja nauchnaja sreda zainteresovana zapadnim Kazachstanom. Antoni. 12 Oct 2007».
- 4 Қазақ әдебиеті. Энциклопедиялық анықтамалық. – Алматы: «Аруна Ltd» ЖШС, 2010. ISBN 9965-26-096-6
- 5 † Әбілқасымов Б. Алғашқы қазақ газеттерінің тілі. А, 1971 –170 б. 43-бет
- 6 † Мамырбекова Г. XVIII-XIX ғғ. араб жазулы қазақ жазбаларының графикалық-орфографиялық ерекшеліктері: фил. ғыл. канд. автореф. Алматы, 2006. – 130 б.
- 7 † Ильминский Н.И. Из переписки по вопросу о применении русского алфавита к иноподобным языкам. Казань, Тип. Имп. Ун-та, 1883 –47 с.
- 8 † Григорьев В.В. О передаче звуков киргизского языка буквами русской азбуки. Письмо к Н.И.Ильминскому. Оренбург, 1862. –12 с.
- 9 † Сулейменов Д. Д. Научно педагогическая деятельность Алекторовой А.Е. в Казахстане. Семипалатинск, 1997ж. С. 304
10. † «Аслаг'а» кыскартылған сөз — Ассоциация латинского шрифта для турксьменностей.

CERTIFICATE

АРАЛБАЕВА ТОЛҚЫН ҚОНЫСБЕКҚЫЗЫ

«OZAT.KZ» Respublikalyq ғылыми-pedagogikalyq, ádistemelik jýrnalynyń kópshilik oqymaǵa taralyyna atsalysyp, jýrnal betinde ғылыми-pedagogikalyq material jarialaǵanyn راستаıdy

Республиканский научно-педагогический, методический журнал "OZAT.KZ", способствуя широкому распространению журнала среди читателей, подтверждает о публикации научно-педагогического материала на страницах журнала

Republican scientific-pedagogical, methodical OZAT.KZ contributing to the widespread of journal among readers, confirms about publishing scientific-pedagogical materials in the journal.

«OZAT.KZ», Республикалық ғылыми-педагогикалық, әдістемелік журналдың редакторы :

Смаилова А.Ж.

Түрлері № С - 4437 Қызылорда 28.10.2022

Берілген күні

№ 46, қалаң

Журналдың тарихи атауы

«OZAT.KZ» республикалық ғылыми-педагогикалық, әдістемелік журналы

АЛҒЫС ХАТ

Құрметті АРАЛБАЕВА ТОЛҚЫН ҚОНЫСБЕКҚЫЗЫ

Өз ісінің үздігі, майталманы, Республикамыздың тәжірибелі ұстаздары мен тәрбиешілері арасында өзінің педагогикалық тәжірибелерімен бөлісуге ерекше ықылас танытқаны үшін марапатталады. Сіз бен біздің асыл борышымыз - болашақ ұрпаққа сапалы білім беру және кемеліне жеткізу. Ұстаздық қызметіңізде жаңа белестер мен барлық істеріңізде сәттілік тілейміз!

«OZAT.KZ» Республикалық ғылыми-педагогикалық,
әдістемелік журналының редакторы _____

Смайлова А.Ж.

В- 7055

Тірсу

Қызылорда, 2022

АЛҒЫС

Құрметті Аралбаева Толқын Қонысбекқызы !

Өз ісінің үздігі, майталманы, Республикамыздың тәжірибелі ұстаздары мен тәрбиешілері арасында өзінің педагогикалық тәжірибелерімен бөлісуге ерекше ықылас танытқаны үшін марапатталады.

Сіз бен біздің асыл борышымыз - болашақ ұрпаққа сапалы білім беру және кемеліне жеткізу. Ұстаздық қызметіңізде жаңа белестер мен барлық істеріңізде сәттілік тілейміз!

"Шебер ПЕДАГОГ" Республикалық ғылыми-әдістемелік педагогикалық ақпараттық-танымдық журналының
Бас редакторы

Ж.Т.Серғавқызы

Алматы, 2022 жыл

«Шебер ПЕДАГОГ» Республикалық ғылыми- әдістемелік педагогикалық ақпараттық танымдық журналы

Қазақстан Республикасы Ақпараттық, ғылымды
және мәдениеттің дағдарыс кезеңіндегі жағдайды бақылау
Басқармасы, ақпарат ағытының және мәдени бағыттарды
өсіткеніне қолдау туралы №1027/11/07/0004/2022 нұсқағы бойынша

СЕРТИФИКАТ

Аралбаева Толқын Қонысбекқызы

«Шебер ПЕДАГОГ» Республикалық ғылыми- әдістемелік педагогикалық ақпараттық танымдық журналының көпшілік оқырманға таралуына атсалысып, журнал бетінде ғылыми-педагогикалық материал жариялағанын растайды

Республиканский научно-педагогический, методический, научно-методический педагогический информационно-просветительский журнал "Шебер ПЕДАГОГ" способствуя широкому распространению журнала среди читателей, подтверждает о публикации научно-педагогического материала на страницах журнала

Republican Scientific-methodical pedagogical information-cognitive journal *Шебер ПЕДАГОГ* contributing to the widespread of journal among readers, confirms about publishing scientific-pedagogical materials in the journal.

«Шебер ПЕДАГОГ» Республикалық ғылыми- әдістемелік педагогикалық ақпараттық танымдық журналының
Бас редакторы

Ж.Т.Сергазықызы

Алматы, 2022 ж.

тірнеу C-0078

*Д. Э. Айдарбек
М. К. Арабаева
Б. М. Исмаилова*

Жазулар тарихы

Д. Ө. Айдарбек
Т. К. Аралбаева
Б. Т. Исмайлова

Жазулар тарихы

Қызылорда-2023

00Ж80.01
КБЖ 81.2
Ж18

Пішір жеткен:

Циркуляционный Ж – «Биланақ» университетінің деламы, филология ғылымдарының кандидаты

Құрастырушылары

Айдарбек Дәуірә Әбілхайырқызы – Қызылорда қаласы №261 С.Лаини атындағы орта мектептің қазақ тілі мен әдебиеті пәні мұғалімі

Арылбаева Тольқын Қоңырбекқызы – Қызылорда қаласы №261 С.Лаини атындағы орта мектептің қазақ тілі мен әдебиеті пәні мұғалімі

Нұсманбаева Байғали Темірбекқызы – Қызылорда қаласы №261 С.Лаини атындағы орта мектептің қазақ тілі мен әдебиеті пәні мұғалімі

Жаулар тарихы. Бірінші құрал/Құрастыр: Д.Ә.Айдарбек, Т.К.Арылбаева, Б.Т.Нұсманбаева/Қызылорда: ІБІ Салтанат, 2023 - 90бет.

ISBN978-601-351-211-6

Бұл кітапта қазақ жазуы тарихы баяндалады. Авторлар А.Байғұрсыновтың тәңге жазу әдісінен бастап, бүгінгі күнге дейінгі және қазіргі заманғы жазу жүйелерін сипаттап, олардың ерекшеліктерін, өзіндік ерекшеліктерін, өзіндік ерекшеліктерін, өзіндік ерекшеліктерін таныта отырып, бүгінгі күнге дейінгі заманғы жазу жүйесінің практикалық жағынан дағдыдан көрсеткен.

00Ж80.01
КБЖ 81.2
Ж18

ISBN978-601-351-211-6

© Д.Ә.Айдарбек, 2023
Т.К.Арылбаева, 2023
Б.Т.Нұсманбаева, 2023
© ІБІ Салтанат, 2023

КІРІС ҰЛТТЫҚ КЕЗЕҢГЕ ДЕЙ

Қазақ қоғамындағы араб және араб жазуы «кадим», «жаңа» жазуының Зерттеушілердің көрсетуі бойынша XVII ғ.ғ. аралығындағы тарихи құжаттарды және түркі халқының жазуына «Түркістан уалаяты» алғашқы қазақ газеттерінде қолданылатын жазу жүйесін қарастырады.

Қадим жазуы

Қадим жазу жүйесінің басты ерекшелігі дыбыстардың таңба арқылы емес, дыбыстың берілуі, яғни дауысты дыбыстардың берілуіне атқарған. Харакааттар үшеу: «фатха» белгілері қазақ тіліндегі тоғыз дауысты дыбыстың берілуіне — «а», «ә»; дамма — «о», «у», «ө» дыбыстарының мәнінде жұмсатын «ن» (ни), Ешдәудет — «تولوانشو» (Ешдәудет) (сәлешіб), көңілі — «کنکی» (кәңкі), бұл жазу жүйесінде «е» дыбысы беріледі.

Қадим жазу жүйесінде ұлттық сөздеріне ғана тән таңбалар (ض, ظ, ط) сөздерін жазуда да қолданылған.

Қадим жазу жүйесінен жадид жазуына жазуда дауысты дыбыстардың харакаат арқылы беріліп, дауысты дыбыстардың түсіріліп отырғандығында

Бұл жөнінде Бабаши Әбілқасымов

ПАЙДАЛАНЫЛҒАН ӘДЕБИЕТТЕР

1. <https://e-history.kz/kz/publications/view/1149>
© e-history.kz
2. Сұхбат. «Мұра - Т(таңба, тарих, таным)» қоғамдық бірлестігінің төрағасы, облыстық «Дарын» қосымша білім орталығының ғылыми-әдістемелік және оқу ісін меңгерушісі Мұрат Ақмырзаевпен сұхбат.
3. «Včerashij doklad na zasiedanii Wroclawskiego Nauchnogo Obshestva, na ktorom ja pokazywal Twoju knigu vyzval boľ shoj interes. Wroclavskaja nauchnaja sreda zainteresovana zapadnim Kazachstanom. Antoni. 12 Oct 2007».
4. Қазақ әдебиеті. Энциклопедиялық анықтамалық. – Алматы: «Аруна Ltd.» ЖШС, 2010. ISBN 9965-26-096-6
5. † Әбілқасымов Б. Алғашқы қазақ газеттерінің тілі. А, 1971 – 170 б. 43-бет
6. † Мамырбекова Г. XVIII-XIX ғғ. араб жазулы қазақ жазбаларының графикалық-орфографиялық ерекшеліктері: фил. ғыл. канд. автореф. Алматы, 2006 – 130 б.
7. † Ильминский Н.И. Из переписки по вопросу о применении русского алфавита к инородческим языкам. Казань, Тип Имп. Ун-та, 1883 – 47 с.
8. † Григорьев В.В. О передаче звуков киргизского языка буквами русской азбуки. Письмо к Н.И. Ильминскому. Оренбург, 1862. – 12 с.
9. † Сулейменов Д. Д. Научно-педагогическая деятельность Алекторова А. Е. в Казахстане. Семипалатинск, 1997ж. С. 304
10. † «Aslig'a» қысқартылған сөз — Ассоциация латинского шрифта для турксьменностей.

11. ↑ Мынаған оту. * * * Әміржанова Н. Латын әліпбиі негізіндегі қазақ жазуының графикасы мен орфографиясы. канд. дисс. Алматы, 2010
12. ↑ Байділдаұлы Ә. Жаңа әліппе туралы. Қызылорда, 1928. –166 бет. – 117-121 бб[10, 117-121]

МАЗМҰНЫ

1. Ұлттық кезеңге дейінгі қазақ жазуы.
2. Көне түркі жазуы.
3. Ру таңбалары.
4. Орхон-Енисей жазбасы.
5. Көне түркі ескерткіштерінің тілі.
6. Күлтегін ескерткіші.
7. Тонькөк.
8. Білге қаған.
9. Білге қаған (могилян) ескерткішінің мәтіні.
10. А.Байтұрсынов түрлеген төте жазу әліппесі.
11. Алғашқы жобалар.
12. Орыс графигіне негізделген әліпби және оның қайшылықтары.
13. Латын әрпіне негізделген қазақ тілі әліпбиі.
14. Қорытынды.
15. Пайдаланылған әдебиеттер.
16. Мазмұны

ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ҒЫЛЫМ МЕН БІЛІМДІ
ҚОЛДАУ ОРТАЛЫҒЫ

EDU PRINT

жәдел басу баспаханасы

ҚҰРМЕТ ГРАМОТАСЫ

*Білім саласының дамуына үлес қосып,
ұрпақ тәрбиесіне сіңірген еңбегімен
және өзінің әдістемелік педагогикалық
іс-тәжірибесімен бөліскені үшін*

Аралбаева Толкын

Конысбековна

марапатталады

Директор

Алматы, 2019 жыл

тіркеу № 000869

ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ҒЫЛЫМ МЕН БІЛІМДІ
ҚОЛДАУ ОРТАЛЫҒЫ

EDU PRINT
жедел басу баспаханасы

СЕРТИФИКАТ

Берілді Аралбаева Толкын Қонысбековнаға

Себебі, білім саласының дамуына үлес қосып, әдістемелік іс-тәжірибесімен бөлісіп,
**"ҚАЗАҚ ТІЛІ МЕН ӘДЕБИЕТІ САБАҚТАРЫНДАҒЫ
ИННОВАЦИЯЛЫҚ ӘДІСТЕР МЕН ТЕХНОЛОГИЯ-
ЛАР"** атты (әдістемелік көмекші құрал)
кітабын баспадан шығарғанын растайды

Директор С.Алиханович

Алматы қаласы
2019 жыл

тіркеу № 001067

Қазақстан Республикасының Оқу-ағарту министрлігі

С. Лашин атындағы №261 орта мектебі

**БІЛІМ АЛУШЫНЫ ДҰРЫС БАҒАЛАУ –
ОҚЫТУДА ЖЕТІСТІККЕ ЖЕТУДІҢ БІР ФАКТОРЫ**

мұғалімдердің іс-тәжірибесінен практикум жұмысы

Қызылорда
2023

Пайдаланылған әдебиеттер:

1. Е.Т.Ақытбаев. «Жеке тұлғаның шығармашылық дарындылығын дамыту жолдары» / Алматы, 2018 ж.
2. «География және табиғат» ғылым педагогикалық журналы. №1, 2, 3, 2019 ж.
3. Қ.Жүнісханов. Бәкеlestікке қабілетті тұлға тәрбиелеу. Алматы, 2021 ж.

ҚАЛЫПТАСТЫРУШЫ БАҒАЛАУДЫҢ ҰЙЫМДАСТЫРУ ЖОЛДАРЫ

Аралбаева Толқын Қонысбековна

Қызылорда қаласы С. Латин атындағы №261 орта мектептің қазақ тілі мен әдебиеті пәні мұғалімі, педагог-зерттеуші

Мұғалімнің айналысатыны – үнемі қозғалып, өзгеріп, өсетін, өркендейтін тірі адам (тұлға) болғандықтан, бірқалыпты әдіске табан тіреп шектеліп қалуға болмайды...

Ж.Аймауытов

Мақсаты:

- Қалыптастырушы бағалауға арналған тапсырмаларды құрастыру тәсілдерімен таныстыру;
- Оқу мақсаттарын ойлау деңгейлерінің деңгейімен және бағалау критерийлерімен сәйкестендіру;
- Оқу мақсатында нені ескеруіміз керек?
- Оқу мақсаты мемлекеттік стандартқа негізделгендіктен оны өзгертуге, ауыстыруға болмайды, оны орындау міндетті.
- Сабақты жоспарлау неден басталады?
- Сабақ мақсатын айқындаудан басталады?

Қалыптастырушы бағалау – оқушылар мен білім алушылар арасындағы тұрақты кері байланысты қамтамасыз ететін және оқушыға оқуға қажетті көмек пен қолдау көрсетуге, қажет болған жағдайда оқу процесіне өзгерістер енгізуге мүмкіндік беретін бағалау түрі.

Жеке жұмыс кезінде қалыптастырушы бағалауды жүзеге асыру үшін мұғалім:

- білім алушылардың әрекеттерін жүйелі қадағалап және аралық нәтижелерді тіркеп отырады;

- жеке жұмыс нәтижелерін талқылауды тиіселей білім алушылармен бірге жүргізеді;
- білім алушылардың өз ойын айтуына мүмкіндік береді;
- жұмысты әрі қарай жоспарлау кезінде білім алушылардың мүмкіндіктерін, қажеттіліктерін ескереді.

Жұптық жұмыс кезіндегі қалыптастырушы бағалау.

Жұптық жұмыста қалыптастырушы бағалауды ұйымдастыру және жоспарлау кезінде білім алушылар тапсырманы орындауда және оның нәтижесіне тең дәрежеде жауапкершілікпен қарау қажет екенін түсінуі керек. Сондықтан оларды өз әрекетін басқалармен үйлестіруге, өзара әрекеттесуге, пікір алмасуға, кері байланыс беруге үйрету маңызды.

«...Кері байланыс беруші және сыныптасының жұмысын зерделеуші білім алушылар келешекте өз нәтижелерін айтарылықтай жақсартатын. Уильям (2015)

Оқушылардың тиімді бірін-бірі бағалауы:

- жан-жақты ойластырылған;
- сындарлы;
- орынды және нақты болу керек.

Сыныпта оқушылардың бірін-бірі бағалау әдістері:

- Тексеру тізімін қолданып, жұптық бағалау;
- Топтық бағалау немесе таныстырылым арқылы бүкіл сынып болып бағалау.

Оқушылардың бірін-бірі бағалау стратегиялары:

- Тәжірибелік тапсырма беру;
- Сауатталық шеңбері;
- Тексеру тізімін пайдалану;
- Оқушының мұғаліммен келісімі;
- Өзін-өзі бағалау мен мақсат қоядын жақсы дағдылары;
- Қолдау көрсету, ұсыныстар мен түзету стратегиялары.

Кері байланыс беру

Мұғалім:

- Білім алушы оқытудың қай сатысында?
- Олар білім алуда неге талпынады?
- Бұған жетуге көмектесу үшін не істеу керек?

Оқушы:

- Мен оқудың қай сатысында тұрмын?
- Нәтижеге қалай қол жеткіземін?
- Кемшіліктерімді жою үшін не істеуім қажет?

ӨRLEU

БІЛІКТІЛІК АРТТЫРУ
ҰЛТТЫҚ ОРТАЛЫҒЫ

СЕРТИФИКАТ

«Өрлеу» біліктілікті арттыру ұлттық орталығы» АҚ филиалы
Қызылорда облысы бойынша кәсіби даму институтының
2023 жылғы 12 мамырдағы Сараптау кеңесінде қаралып,
«Білім алушыны дұрыс бағалау – оқытуда жетістікке жетудің бір факторы»
(мұғалімдердің іс-тәжірибесінен практикум жұмысы) жинағында
мақаласы жарияланғаны үшін

Аралбаева Толкын Қонысбековнаға

беріледі.

Институт директоры

Б. Елеусінов

ӨЗ орталығы